

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	490 K
Félévre	240 K
Hegyedévre	120 K
Egy hónapra	40 K

Egyes száma ára 2 korona

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL
Obiliteva (Zápolya) utca 1. Telefon-száma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, KÉTFOÉ ÉS
ÖNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELELVEL

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 227. szám.

Szerda, 1920 október 13.

A szinpad

szodás világa, csillogó és kápráz-
tató miljöje, a súlyos tragédiák
idegizgató levegője, a kacagásra
ingerlő bohózatok vidám hang-
lata és a csengő-bongó operettek
pajkos keringői nagyon hiányoz-
nak már nekünk a gondokkal, ke-
serűséggel, a mindennapi élet sok
féle kellemetlenségeivel birkózó
városiakó embereknek. Ilyenkor
a meghitt őszi és téli esték évad-
ján sokszorosan kívánczik a
modern városi ember a festett vil-
ág drága, hangulatai bájos il-
luziói után. Hiszen városi életet
színház nélkül manapság már el-
sem lehet képzelni.

Most, hogy elültek a háboru
vihari, a forradalom szenvedé-
delvei és megállapodni készül a
dolgozók új rendje, szóval, hogy a
terhes eseményektől zaklatott
idegek is zsongító pihenésre vár-
nak, nap-nap után erősebb a ki-
vánságunk a társadalmi és
kulturális élet megszokott kedves
rekvizitumai után.

Mikor fog ismét felesendülni
az öreg színházban a Cornevillei
harangok büvös-bájos muzsikája?
Ripp van Vinkle álomországja,
Bocaccio édes keringői, a Koldus-
diák felejthetetlen kupléi mikor
szólalnak meg, hogy az unalmas
őszi és téli estéken szint és me-
legséget varázsoljanak ismét fá-
radt kisvárosi életünkbe?

Jó volna már újra szerelmes
francia márkákat látni a festett
deszkákon, facipős hollandi leány-
nyokat, az operetvilág ezerféle
tarka-barka seregét; a komor és
holdkóros Hamlet királyfi, a
hörgőszavu Othello és a szerel-
mes Julia tirádáit hallani.

És kellenének már a forró,
drága színházi esték, mikor a ze-
nekarból felharsan a nyitány és
villanyfényben, kábitó* parföm-
illatban, halk zsongásban uszik a
várakozás kellemes izgalmában
vibráló nézőtér. A páholyokban
és a parterren meg a diákhelyen
az igazi városi élet eleven lük-
tetése nyargal végig . . . Mikor
virágosó ömlik a boldog prima-
flonnára és tapsvihartól reng az
egész teatrum.

Béke van már a határokon és a
sziveken is türelmetlenül kopog-
tat a béke. A békés idők vissza-
érkezésének elmaradhatatlan ki-
sérője, a nyugodt, kultur életnek,
az igazi városiasságnak elenged-
hetetlen tartozéka a színház.

Miért nincsen hát még mindig
színház nálunk? Mikor mindenki
anyira vágyódik utána . . . G.

Még bizonytalan a krajnai népszavazás.

Az osztrákok erőszakoskodnak, az olaszok
pártoskodnak.

Ljubljana, okt. 12.

A vasárnap megtartott nép-
szavazás eredménye még bizony-
talan. Mindkét fél, a szlovének és
a németek egyaránt biznak a
győzelmükben. A bécsi lapok
örömhíreket közölnek és komo-
lyan megvannak győződve arról,
hogy a szavazatok hatvan száza-
léka az övék. A szlovének ugyan-
csak azt jelentik, hogy a szava-
zatok hatvan százalékát ők nyert-
té el. A helyzet az, hogy csak
szerdán állapítható meg a végle-
ges eredmény. Ljubljában egy-
mást érik a tüntető felvonulások
mindkét érdekelt fél részéről a
szerint, hogy milyen hírek érke-
znek a választás eredményéről.

Ljubljana, okt. 12.

A németek Krajnában az A.
zónában éllandóan inzultálják a

szlovéneket. Az osztrák volks-
vehr a zóna egész hatrát zavarja
és az a veszély fenyeget, hogy az
egész zónát megszállják. A né-
met terror egyre növekvőben
van, mert azt híresztelik, hogy a
B. zónában lévő csapatok is tá-
mogatják a németeket. Ugy lát-
szik, az osztrák volksvehr min-
denáron incidenst akar kiero-
kolni, hogy az olasz katonaság-
nak okot szolgáltatassanak a köz-
belépésre.

Ljubljana, okt. 12.

Az A. zónában lévő szlovén la-
kosság követeli, hogy a jugoszláv
csapatok lépjenek közbe és száll-
ják meg ezt a zónát, nehogy az
osztrák és az olasz katonaság
megelőzzék őket ebben. A választ-
ás eredményének kihirdetését
nagy izgalommal várják min-
denütt.

A népbiztosoknak hivatalból új védőket rendeltek ki.

Budapest, okt. 12.

A bíróság a népbiztosok ügyé-
ben indítva érezte magát a
régie védők kitiltására és hivatal-
ból kilenc új védőt rendelt ki. Az
új védők dr. Venczel Árpád, dr.
Mihályer István, dr. Lakatos
Géza, dr. Drozdik Jenő, dr.
Hagymásy Dénes, dr. Szende

Dezső, dr. Ujlaki Géza, dr. Babo-
csay Sándor és dr. Bartók Fe-
renc. A régi védők a bírósági tár-
gyalás után értekezletet tartot-
tak, amelyen elhatározták, hogy
az esetet bejelentik a kamarának
és az igazságügyminisztertől
jogorvoslást kérnek az őket ért
támadásért.

Wrangel újabb győzelmei.

Konstantinápoly, okt. 12.

Sebastopolból jelentik, hogy a
déli orosz kormány csapatai
Blagodadovnál, Pavlovsknál és
Kasigovojnál súlyos csapást mér-
tek a vörös csapatokra. Wrangel

tábornok hadserege az Azori-ten-
ger partján lévő Petrovskol és
Novoszpaszokot elfoglalta és
négyezernél több bolsevikit ej-
tettek fogságba, azonkívül több
száz égyüt és gépfegyvert zsák-
mányolt. Wrangel előnyomu-
lása tovább tart.

Tőzsde.

Beograd, okt. 12.

Valuták: Dollár 32.40, Lei
59.25, Léva 41.50, Márka 51.25.

(Érték dinárookban.)

Devizák: Páris 219.—,
Zürich 530.—, London 116.50,
Milano 131.—, Wien 3.20, Berlin
49.75.

Beogradban tehát:

1 dollár — — — —	129.60 jugoszláv korona.
1 lei — — — —	2.37 jugoszláv korona.
1 leva — — — —	1.66 jugoszláv korona.
1 márka — — — —	2.05 jugoszláv korona.

Véglegesen megállapi- tották a parlamenti képviselők számát.

Beograd, okt. 12.

Az állami bizottság véglegesen
megállapította a megválasztandó
képviselők számát és azon belül
a kvalifikált képviselők arányát.
E szerint egész Jugoszlávia te-
rén 404 képviselő lesz, akik kö-
zül 88-nak feltétlenül főiskolai
képzettséggel kell birtania. A Bán-
ságban a kikindai és a beeskereki
választókerület 2 kvalifikált és 8
kvalifikáció nélküli, a panosvai
és a fehértemplomi kerület 2 kva-
lifikált és 7 kvalifikáció nélküli, a
Bácskában a három választóke-
rület 6 kvalifikált és 19 kvalifi-
káció nélküli képviselőt választ.

Statárium Szlovákiában.

A pozsonyi munkássztrájk véget ért

Prága, okt. 12.

A csehországi kommunista
forradalom kitörése elhalasztó-
dott, mert a pozsonyi általános
munkássztrájk a munkásság su-
lyos vereségével véget ért. Eddig
118 titkos ügynököt, köztük
Horthynak számos megbízottját
tartóztatták le. A statáriumot
egész Szlovákiában kihirdették.

Nagy rokkantgyűlés.

Drágasági segélyt kapnak a hadi-
rokkantak.

Beograd, okt. 12.

Vasárnap rendkívül népes
nagygyűlést tartottak Beogradban
a hadirokkantak. A gyűlésen a
szociálpolitikai minisztérium ki-
küldöttjei is megjelentek. A szó-
nokok hevesen támadták a kor-
mányt, amiért a rokkant ügyet
még most sem intézte el a rok-
kantak kívánsága szerint. Stefanovics
Miodrad őrnagy a rokkant
egyesület elnöke közölte, hogy
Sztójánovics és Kukovec minisz-
terek ígéretet tettek, hogy a ha-
dirokkantak részére kijáró drá-
gasági segélyt azonnal folyósít-
tatni fogják.

A cenzura eltörlése Magyarországon.

Budapest, okt. 11.

Beniczky Ödön volt belügyminisz-
ter az illetékes fórum elé javaslatot
nyújtott be a cenzura megszünte-
tése végett.

A botbüntetés kiszolgáltatásáról szóló magyar rendelet.

Budapest, okt. 11.

Megjelent a botbüntetés kiszolgáltatásáról szóló magyar rendelet. Főbb rendelkezései a következők: Az elítelt végrehajtás előtt orvosilag megvizsgálendő. Végrehajtásnál az elíteltet alsóruhának kell lenni. Végrehajtásról jegyzőkönyvet kell fölvenni. Ha az elíteltet szabadságvesztéssel is sújtották, először a botbüntetést kell végrehajtani. A botbüntetés az ítélet jogerőre emelkedése után azonnal végrehajtandó. Egészségi állapot miatt az ítélet egy hónapig elhalasztható. Ha az elítelt ez alatt meg nem gyógyul, a megfelelő szabadságvesztésre ítélendő.

HIREK

A „Torontái” közgazdasági melléklete. Holnapi lapszámunk mellékleteként jelenik meg a „Torontái közgazdasági mellékletének 2-ik száma.

A lakásadók figyelmébe. A rendőri bejelentőhivatal felhívja mindazokat a háztulajdonosokat, főbérletet és lakásadókat, akik lakóikat és albérletiket az érvényben álló miniszteri rendelet dacára mindeztideig nem jelentették be, hogy a bejelentéseket október hó 20-ig okvetlenül pótolják, mert az említett időpont után a bejelentések elmulasztóit a rendőrség a legszigorubb módon fogja megbüntetni.

Czenger Nándor meghalt. Mély részvételt vettük a hírt, hogy Czenger Nándor kir. ügyész, aki hosszú ideig Beeskereken működött és alig néhány hónapja távozott el innen. Békésesében október 8-án meghalt. Az elhunyt Beeskerek társadalmának egyik ismert és közkedvelt tagja volt.

Novemberi délután az Otthonban anno 1918.

A budapesti Otthon-kör valamikor néhány öreg körszakállas, eugoszipóji újságíró, teméntelen ifjú álhírlapíró, és két tucat jobb házból való kence-, papir- és könyvügynök eléggé barátságosan kártyabarlangja volt. A valódi újságírók csak az előre bejelentett nagy mako offenzívák alkalmával jelentek meg — mint vendégek... Pár évvel ezelőtt egy merész támadással az igazi újságírók visszafoglalták az Otthont az álhírlapíróktól és kenceügynököktől és most egy ugynevezett reneszánsz következett. Ez a háború utolsó éveiben történt. A forradalom kitörésekor az Otthon már annyira megnőtt jelentőségében, hogy szinte a legismertebb és legszármottevőbb — politikai klubba avanszált elő. Az Otthon ekkorban a napokban fontos tényezővé vált. Az izgalmas kártyacsaták elültek és a megszokott mako, ferbli és egyéb ártatlan nyárspolgári és gyermeki szórakozások helyett a politikai kártyakeverés márról-holnapra született mesterei és kontárai intézték itt és innen néhány hétig Magyarország dolgait. Nem érdektelen és nem is elkésett most utólag sem egy pillanatfelvételt azokról a zsiabongó, szinte lázas délutánokról, melyek a két év előtti magyar polgári forradalom első heteiben itt lefolytak.

A szocializmus a kommunizmus ellen.

Thomas angol munkásvezér nyilatkozata.

Prága, okt. 12.

A prágai „Tribuna” munkatársa beszélgetést folytatott Thomas angol munkásvezérrel, aki ez alkalommal többek között a következőket mondotta:

„Nálunk Angliában a bolsevizmus eddig nem talált követőkre s a jelen körülmények közt sem fog gyökeret verhetni.

Nálunk elsőnek mutatkozott a készség, hogy Oroszországgal megkezdjük a kereskedelmi összeköttetést. Az angliai munkáspárt is kívánta ezeknek a kereskedelmi összeköttetéseknek újrafelvételét és azt még ma is akarja.

A bolsevizmus továbbterjedése Európára nézve nagy szerencsétlenség lenne és nézetem szerint ennek a nagy bajnak legkönnyebben úgy

tudjuk elejét venni, ha igazán felismerjük a veszélyességét. A legtöbb nyilatkozat, akár bal-, akár jobboldalról hangzottak el, az orosz állapotokra vonatkozólag, mind hamisok, részben szándékosan, részben tudatlanságból.

Ha munkásaink a kommunizmus valódi okát és gyakorlati következményeit megismerik, akkor azok is, akik ma még szimpátiával viseltetnek az orosz helyzet iránt, hamarosan kiábrándulnak majd.

De az orosz bolsevizmus nem az egyedüli veszély, amely Európát fenyegeti. Époly veszedelmesek Európa békéjére a lengyel imperialisták is, akik nem tudnak megbékülni a lengyel állam természetes határainal.

Pénteken nyílik meg a városi mézárzék. A városi mézárzék pénteken nyílik meg és pedig egyszerre két helyen. Az egyik a Narodna Banka fiáléja (Osztrák-Magyar bank) előtt lesz, a másik a köztisztviselők hussziükségletének ellátására a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetében nyílik meg.

Új Tisza-gyilkos jelentkezett. Temesvárról jelentik: Angliceriu Rémos temesvári segédtanfelügyelő levelet intézett a Temesvári Hírlap szerkesztőségéhez, amelyben azt a felütést keltő dolgot közli, hogy

Hajdu József fumei fővámiszta-tartalékos főhadnagy előtte és több társa előtt azt vallotta, hogy Tisza Istvánt az ő puccerje, egy sintéregény és ők hatodmagukkal ölték meg. Hajdu ezidőszent a fumei vámnál teljesít szolgálatot.

Országos vásár. A novisadi országos vásár október 30., 31. és november 1-én lesz.

A cukorállítás kérdése. A cukorvárák képviselőinek részvételével mellet konferencia volt a pénzügyminisztériumban, mely a cukor beszerzésének, szótosztásának és ármeghatározásának

kérdésével foglalkozott. Az eredmény: egy bizottság, mely az állami árszabályozó bizottság közvetlen felügyelete alatt a cukorvárák képviselőiből fog megalkottatni. Amint egy tegnapi megjelent rendeletből kitűnik, a kormány az ezen tranzakcióból várt nyereséget az állami tisztviselők drágasági pótlékának fedezésére fogja felhasználni.

Séta közben.

Ha a városi emberhez vendégön, bevezetik a szalonba, megmutatják neki a képes-levelezőalbumot, a bélyeggyűjteményt és egyéb ilyen dolgokat, amiket szeret vagy érdekesnek tart. Ha falusi emberhez megy, az bevezet a téhenistállóba. Mindegyik azt mutatja, amit a maga szempontjából érdekesnek és szépnek tart. Ez jutott eszembe, amikor a bégaparti állomás felől bejöttem a városba. A befelé vezető út baloldalán van mindjárt egy rombadólt butorszallító kocsis víza, piszkos, ronda szemétdomb tetején. Előtte egy szép, ékes zöldre pingált táblán három nyelven is ott van, hogy:

A személerakás tilos!

De ki törődik ezzel? Vagy legalább is miért törődnek vele, amikor egy szép nagy mezőn az út baloldalán nagy szemétkupacok állnak, mint valami olasz tájképben az ágavék! Hallatlan piszkos, büz ez az egész környék. És minden idegen, aki Beeskerekre jön, — ezt látja meg legelőször a városból!

Roppant stilszerű ez és nagyon kifejező. Az utasnak talán ezek után be se kellene jönnie Beeskerekre, úgy is lehetne már véleménye?

Egy elhagyott sarokban kavárom az ozsonna kávémat. Direkt azért jöttem ide, hogy egy kis riportot szállítsak önmagamnak erről a híres Otthonról, amelynek minden második tagja most vagy a Nemzeti Tanács vagy a Munkástanács, de legalább is a Károlyi-párt intímusai közé tartozik. Néhány nap óta az ő neveikkel vannak tele az újságok és az igazán kevés forradalmi vénával megvert vidék.

1918 november első hetének és az októberi forradalom lázának vége felé járunk. Most szaladt ki az utcára Az Est a gyászos belgrádi riporttal: Franchet D'Esperay tábornoki orációja kerülhetetlenül szíven szurta a mámoros országot. Budapest kijózanodva, a jövő fagyos bizonyágától vacogva sápadtan ül a kávéházban. A történelem és a végzet jön, jön óriási léptekkel...

Itt az Otthon-körben olvasom a történelem szelétől félig gutaütötten a nagy riportot. Akik írták, a kik végig éltek, már újra itt vannak.

Herceg Géza, a Ferenc József rendes elit haditudósító, a tábornoki diktátor és Károlyi Mihály drámai találkozását meséli éppen. Élete legnagyobb riportjának meg nem írható részleteit. Bíró Lajos az első magyar külügyminisztérium első államtitkárja, az összeg diplomata követelményekről megfedekezve, a kötelező hideg nyugalom teljes tá-

volléte mellett hallgatja... Sötét arcára egyre sötétebben ül ki a gyászos sejtelen...

Kéri Pált állandóan a telefonhoz hívják. Minden tizenöt percben felhangzik valakinek az ajkáról a szinte sablonos kiáltás:

— Kéri Pali a telefonhoz! Károlyi hivat!...

Magyar Lajos még az október 31-iki hangulatban van. A többiekben már a passzivitás enyhése látszik, ő még teljes aktivitástól buzog és valóságos szónoklatokat tart. Bethlen Oszkár az éjszaka Svájcba utazik a kormány megbízásából. Irigykedve hallgatják, mert mindenki érzi már, hogy legjobb volna most Svájcban lenni.

Göndör Ferencet szemmel láthatólag nem érdeklik most az emberek. Még nagyon fiatal az Ember, csak nemrég indult meg, majdnem egyidejűleg azzal, hogy a politikába és a társadalomba, sőt az irodalomba is új emberek jöttek be.

Tervek, ötletek villannak meg és alszanak el, végződnek ki percek alatt. Mindenki ideges, úgynevezett lehet most beszélni, tizenöt-husz főből álló csapat rajzik fel és alá. Időnkint idehallatszlik egy-egy értesülés a távoli tanácsokból is.

— Benda Jenőt kinevezték beregmegei főispánnak. Hallották már?...

— Bánóczy Laci államtitkár lesz a népjóléti bé...
— Domonkos László miniszteri

tanácsosnak megy el a nemzetiségi minisztériumba...

A tengernyi politikában az irodalomhoz és a művészetekhez csak ketten maradnak hűek: Gábor Andor és Beöthy László. Közélelméleti ügyekről beszélnek:

— Az idej tél nagyon nehéz lesz. Örült ára van mindennek — mondja Gábor Andor. Milyen jó, hogy vettem három hold földet a tavasszal, mert most minden lesz télire...

Volt képviselők, elnémet, elnémetített régi politikusok somfordálnak körül a teremben, az új idők új emberei körül. Fényes László kopasz fejének és evikkerének tájképén valóságos népgyűlés van. A szónok itt természetesen a mindig izgatott, a mindig exaltált Fényes.

Néha jól informált, vagy egyáltalában nem informált, ravasz fordulatú, vagy jámbor küldöttségek is érkeznek ide. Állami tisztviselők szervezeteinek stáber vezetői, vidéki pártelnökök, vidéki fiskálisok jönnek-mennek, keresik az új idők új embereit. Most egyszerűen mindenki felfedezte magában, hogy újságíró, vagy hogy újságíró volt. Az álhírlapírók kara ezekben az óvatlan pillanatokban úgy látszik újra sikeres előnyomulást ért el az Otthon ellen.

Kavárom a keserű kávémat és nézem a nagy rajzást. Szinte titemszerűen hallik ide a stereotip mondat:

SPORT

Az U. A. C. országos versenye.

Tegnap számunkban már hírt adtunk arról a nagyszabású viadalról, melyet a novisadi U. A. C. jubileuma alkalmából saját pályáján rendezett. Nem lehet a verseny mellett szó nélkül elsiklani. Bár a technikai eredmények kicsinyeknek látszanak, nagyjelentőségű volt a Bánát-Bácska találkozás több szempontból is. Nagy fontossága elsősorban abban van, hogy összehozta a két vidék athlétáit s az együttlétet kiváltotta azt a kedves, jövőre kiható barátságot, mely igazán csak athléták között fejlődhet ki. Fontossága még az, hogy az egyesületek megismerve egymás munkáját s kvalitását, egy közös munkaprogramm alapját fektették le a jövőre nézve. Végül legnagyobb fontossága abban a misszióban, abban a hatásban gyökerezik, melyet a Bánát athlétáinak a versenyben való szereplése az összes egyesületekre gyakorolt. Bánátot a becskeréki Viktória képviselte. A Viktória athlétagárdáját ösmerik az egész sport Jugoszláviában. Nem is büszkélkedés, nem a győző fölüeny hangja, csak a tények szimpla konstatálása az a körülmény, hogy az athlétikában a Viktória egyedüli egyesület, amely a körülötte lévő egyesületeket a munkára serkenti, buzdítja s elől jár abban a munkában, melyet a Bácska, az athlétikát kedvelő sporttársadalom legnagyobb fájdalomra, egyszerűen a sutba dob. Hisszük és reméljük, hogy ez a találkozás messze kiható a bácskai athléták jövő munkásságára máris rányomta a komoly, szorgalmas athlétikai munka szeretetének bélyegét. A legnagyobb dícséret és elismerés hangján kell

— Kormánybiztos lettem!
— Ő kormánybiztos lett!

Menekültek jönnek Pozsonyból. A csehek közelednek. Az Otthon segítségét kérik! És senki sem csodálkozik ezen.

Mayor József mindig frissen borotvált rózsaszínű arcát látom magam előtt. Már kormánybiztos. Az újságírók ügyeinek rendezésére kiüldött kormánybiztos.

Most leül valaki mellém. Jócsák Kálmán. Az öt év előtti népgyűlések dörgőszavu népszónoka.

— Kineveztek Csongrádba kormánybiztosnak — mondja. Elfogadjam-e?

Most a szegedi Csillagbörtönben ki tudja hány évre elítélve? És a többiek, a forradalmi hittel hívők és a stréberek és konjunkturaemberek nagy része egyáltalán hol van most? Az értékesek, a tehetségesek és a szellembelettek egyaránt? Ugy látom, hogy azokon a forradalom utáni novemberi délutánokon Szomaházy Istvánnak és Nádas Sándornak volt igaza, akik továbbra is rendületlenül kártyáztak és nyugodtan megírták a megírni valókat...

És főképpen Molnár Ferencnek, aki jó távol a felhevültektől, a politikusoktól meginterpellálta a vendéglőst:

— Lesz-e ma jó vacsora?

Gedányi Zoltán.

megemlékeznünk arról a szimpátikus novisadi egyesületről, mely végre felülemelkedve a Bácska örületes footbalszenvedélyén, nagy költségek árán pályát épített, hogy egyrészt abba a vulkanikus izzó, durvaságot és sportbotrányokat mohón faló bácskai publikumba, másrészt abba a rengeteg sok görbelébe, csenevészkaru footballistába beleplántálja a nemes versengés iránti vágyat s a plasztikai szépség iránti szeretetet. Megmoldult végre Novisad is az U. A. C. révén, meg lehet győződve, hogy ebben a nevelő munkában hatalmas segítő társra talált nemcsak a Viktóriában, de az egész Bánátban.

Maga a verseny a Viktória nagy győzelmét eredményezte. Nem volt ez meglepetés Novisadon, előre várták. Az elért eredmények gyengének látszanak, de csak átszának. Ha hozzáfesszük még azt, hogy bokáig süpedtek a frissen felhánt salakban, a verseny egész ideje alatt zuhogott az eső, úgy hogy swaetterben voltak kénytelenek athlétáink szerepelni s végül, hogy pár számot már esernyő alatti gyertyavilágításnál folytattak le (pl. távugrás, 200 m.), csodálkozik az ember ezeken az eredményeken. Négy versenyszám a sötétség miatt elmaradt, ezek között a pentatlon is, Ambrózy révén a Viktória kis csapatának biztos zsáknya. Elmaradt a 4x100-as staféta is, de mivel a Viktória két csapatának nem volt ellenfele, s mivel az M. A. C. ugyis Becskerékre jön vasárnap footballesapatával, a két egyesület úgy egyezett meg, hogy a football-match előtt fogják lefutni a stafétát. Ez rekordkísérlete is lesz egyzersmind a Viktóriának. A rendezés főképpen a rettenetes eső miatt kissé fogyatékos és vontatott volt, de az a jóakarát, melyet a rendezőség részéről láttunk, garancia arra, hogy jövőben igen szép versenyek színtere lesz az U. A. C. pályája.

Részletes eredmények:

100 m.: Két előfutam után a döntőben: 1. Szenessy (Viktória) 11.6 mp. 2. Balás (Viktória). 3. Spitzer (Viktória).

Magasugrás: 1. Balog (Kac.) 155 cm. 2. Schilinger (Baja) 150 cm. 3. Székely Uac.) 145 cm. Mojić lekésett a versenyről, így e számban nem volt a Bánátnak méltó reprezentása.

800 m.: 1. Lality (Uvak.) 2 p. 27.8 mp. 2. Klier (Uac.).

Súlydobás: 1. Ambrózy (Viktória) 12.70 m. 2. Vermes (U. T. K.) 9.67 m. 3. Maros (U. V. A. C.) 9.58 m.

400 m.: Járassy (Viktória) 59.1 mp. 2. Benceze (Viktória). 3. Lality (Uvak.)

Diszkoszdobás: 1. Ambrózy (Viktória) 40.45 m. 2. Maros (Uac.) 31.55 m. 3. Christian (Viktória) 30.55 m.

Rudugrás: 1. Balogh (Uac.) 2.65 m. 2. Teleszko (Viktória).

1600 m.: 1. Szekeres (Zombor) 5 p. 29 mp. 2. Miskolci (Uva.c.) 3. Balogh (Uac.).

Távolugrás: 1. Teleszko (Viktória) 5.39 m. 2. Schilinger 5.11 m. 3. Spitzer és Kiss (Viktória—Utk.) 5.01 m.

200 m. Szenessy (Viktória) 26.4 mp. 2. Balás (Viktória). 3. Kiss (U. T. K.) Kiss az U. T. K. háziversenyén a helyből magasugrásban 1.32 métert ugrott.

KÁVÉHÁZBAN, VENDÉGLŐBEN KÉRJÜK A TORONTÁLT

Közgazdaság

A forgalmi adó életbelépése. Az első kormányrendelet szerint a forgalmi adónak mult hó 25-én kellett volna életbe lépnie. Az ideiglenes nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága a törvény módosítását és azt követeli, hogy a törvény csak a jövő évi január 1-én lépjen életbe.

Igazolvány az áru eredetéről. Kereskedők közül többeknek különféle áruk behozatala alkalmával a vámhivataloknál nehézségeik vannak, mivel nem rendelkeznek a vámtörvény 34. §-ában előírt igazolvánnyal, azért figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy az igazolvány beszerzése iránt az áru megrendelésénél a szükséges lépéseket azonnal tegyék meg.

Ezen igazolványokat kiadhatja az illetékes kereskedelmi és iparkamara, avagy a rendőr-, illetve közig. hatóság, ahonnan az áru küldetik.

Az igazolványban fel kell tüntetni az áru nemét és súlyát (brutto súly, illetve darabszám); a csomagok számát, az előállítás helyét és a küldő nevét.

Az áru eredete az eredeti számlákon (faktúrákon) is igazolható. Újabb rendelkezések szerint az áru eredetét igazolni lehet még eredeti vasuti fuvarlevél és hajórakományoknál hajó szállító-levéllel, a hajóskapitány irásbeli megerősítésével.

Selyemgyár a Bánátban. A panaszosok és novisadi selyembaváló hivatalok jelentették a kereskedelmi miniszternek, hogy 3000 kilogramm súlyon felül levő selyemfonaluk van készletben, mely földolgozásra vár. A kereskedelmi miniszterium rövidesen egy selyemfonal földolgozó gyárat állít fel a Bánátban. A gyár működési helyül Törökbecsét jelölik ki.

Új cukergyár létesítése. Egy belga francia társaság, mely 30 millió frank tőkével rendelkezik, kaizandó Szerbiában egy cukorgyárat felállítani, egy földművelő iskolával kapcsolatban. Azt ajánlották a társulatnak, hogy a gyárat Dubrovicán, a földműves iskolát pedig Pozsarevác — Zsabarében állítsa föl.

A vasuti forgalom bajai oly mérvet öltet, hogy előbb-utóbb bekövetkező krízistől kell tartani. Ezen bajok nemcsak nálunk, hanem az egész világon észlelhetők. Legfőbb forrása a bajoknak a vasuti kocsihiány és az utánpótlásnak teljes lehetetlensége. Angliában 6, Franciaországban 15, Olaszországban 18, Magyarországon 24, Ausztriában 35, Romániában 42, Bulgáriában 44, nálunk pedig több mint 50 százaléka a vasuti kocsihiány vált haszaavehetetlenné. Még ilyesztöbb az arányszám a mozdonyoknál. Angliában 21, Franciaországban 22, Olaszországban 27, Magyarországon 33, Ausztriában 37, Romániában 71, Bulgáriában 63 és nálunk körülbelül 70 százaléka az összes mozdonyoknak üzemképtelen. Mig ezen rendkívüli hiányok nem pótolhatók, hiába várunk eredményt attól a sok konferenciától és bizottságtól, melyeknek a vasuti forgalom megjavítása a feladatuk.

Dunai hajózási tarifa. A dunai hajózási illetékeket mult hó 1-től kezdődőleg 100%-kal magasabbak, ha az illeték osztrák vagy magyar koronákban lesz lefizetve és 25 százalékkal magasabbak, ha csehszlovák koronákban fizetik.

A bánati állatállomány. A köz-életelmzési miniszterium kimutatása szerint a Bánátban van 231.191 tehén, 136.520 ló, 360.144 juh és 452.163 sertés. Kár, hogy ilyen szép állatállomány mellett, melynél az ökrök mincseinek is számbavéve, csak megfizethetetlen árak mellett lehet egy kis hushoz jutni.

Hogy oszlik meg a világ aranykészlete. Érdekes kimutatást közöl a Times. A kimutatás szerint az év június 30-án a világ aranykészlete a következőképpen oszlott meg: (lira és sterling értékben): Franciaország 302,600,000, Anglia 174,900 ezer, Spanyolország 98,100,000, Oroszország 65,100,000, Németország 54,600,000, Hollandia 53 millió, Olaszország 32,200,000, Svájc 21,300,000 Svédország 14,500 ezer, Dánia 12,700,000, Belgia 10,700 ezer, Osztrák-Magyar Bank 11,600 ezer, Norvégia 8,100,000, Amerika 446,600,000, Argentína 83,500,000, Japán 98,600,000, India 32,300,000, Kanada 21,000,000, Ausztrália 23,900 ezer. Első helyen van tehát Amerika, azután Franciaország, Angolország, Japán, Spanyolország és Argentína következik.

Az angolok búzát vásárolnak Mandzsuriában. Angol lapok szerint az angol kormány lépéseket tesz, hogy búzaszükségletét nem Európából szerezzék be, hogy ezzel az európai államok szükségletének fedezését megkönnyítse. Ezért nagyobb mennyiségű búzát vásárolt Mandzsuriában, amelyből az első szállítmány még ebben a hónapban érkezik Angliába, a második pedig november havában.

Kivitelünk 1919. évben. Hivatalos összeállítás szerint a királyság 1919. évben 2660,000,000 korona értékű árut exportált. A legfőbb kiviteli cikkek voltak: buza, tengeri, burgonya, bab, aszalt szilva, mender, szarvasmarhák, sertések, bőrök, puhafa, tannin, liszt, pálinka, bors és gyümölcsök.

Angol nyilatkozat a takarékoságról. A brüsszeli nemzetközi pénzügyi konferencián az angol Brand kijelentette, hogy az államok találgások mértékben költökeznek és hogy csak a legmesszebbmenő takarékoság megmentheti meg Európát a pénzügyi összeomlástól. Az egyes államok által terbe vett vagyondezsma stagnálást idézett elő. Minden pénzügyi kormányzat arra kell törekednie, hogy a folyó kiadásokat és bevételeket egyensúlyba hozza és hogy az improduktív kiadásokat csökkentse, illetve teljesen kiküszöbölje. A közgazdasági életből lehetőleg ki kell küszöbölni az állami beavatkozást. A specializációkkal és monopolizációkkal szemben arra utal, hogy az állam pénzügyét nem lehet rendbe hozni, ha a nép jövedelmét nem fokozzuk.

Polgármesteri hivatal V. Becskerék.
14763—920. sz. 1961

Hirdetmény.

A pénzügyminiszterium ideiglenes bizottságának 1920. évi okt. 2-án kelt rendeletével 15.000 vagon búzának a kivitele megengedett.

A kivitel alkalmával kivívó köteles a vámhivatalnál a valuta biztosítását igazoló okmányokat és az életelmzési miniszterium igazolványát is bemutatni arról, hogy a kiviteli taksát természetben lefizette.

Vel. Becskerék, 1920. évi október 6-án.

Berber szki s. k., polgármester

Beneth-szálloda
kávéházának ruhatára
kiadó.

Naponta
friss élesztő
kapható, legjobb bécsi gyártmány, vám- és adómentes
Seck Gábor Gézártás,
Obala Princesa Jelena (Gizella-part) 2. sz.,
a zárdával szemben.
1820 Csak nagyban eladás!

Nagy gyári raktár
cseh, francia, angol és olasz
manufaktúr árukból
valamint különleges raktár legjobb
minőségű köteg-garnból (Bündelgarn).

Anton Klein
Zagreb, Ilica 4.
Főbejárat balra. 1788

Géptechnikai iroda és nagykereskedés

1418

Franjo Kiseljak

Irodák: ZAGREB, Preradovićeva ul. 9. sz. - Telefon 18. szám.
Fiók és gyár: KARLOVAC, Riječka ul. 21. sz. - Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű szerszámok, benzínmotorok, lokomobilok, injektorok, gépkező szivattyúk, lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi-, gőz- és gázosóvek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, mindenféle szivattyúk, gummi- és kendercsővek, különféle fémek, acél, különböző olajok, benzín, hajtósíjak minden üzemre, valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Ilica 47. Iroda: Zagreb, Preradovićeva ul. 9.

Meghívó.

A Torontálvásárhelyi Hite'szövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1920. évi október 17-én d. u. 2 órakor az elemi iskola helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívottnak azzal, hogy amennyiben ezen közgyűlésen a kellő számban meg nem jelennek, úgy f. évi október 24-én a fent jelzett időben és helyen újabb közgyűlés fog tartatni, mely határozni fog tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

Napirend:

Az alapszabályoknak a változott viszonyokra való tekintettel a kapott utasítás szerinti módosítása.

Kelt Torontálvásárhelyen, 1920. évi október 10-én.

Az igazgatóság.

Eladó egy nagyobb és egy kisebb ház, az utóbbi jólmód szatócsüzlettel. 1838

Bővebbet

Stevan Czrepajszki, timár
Njeguseva (Kisfaludi) u. 2721. sz.

Ispánt

keres gyári vállalat, kinek a fűszerüzletében, marhabizálásban, magtárkezelésben és munkásokkal való bánásban bő gyakorlata van. A szerb, magyar és német nyelvet beszélők előnyben részesülnek. 1835. Cím a kiadóban.

Eladó.

1810

Nyersolajmotor fekvő, 12 HP.,
drezdai gyártmány, darálóval,
:: 65 cm. műkövekkal. ::
Két stabil álló gőzmotor 4 HP.,
: dinamó 110 voltos 43 amp. :
Esztergapat komplett, új, 3 1/2 m.
Petroleum nagyobb mennyiségben
Jung testvérek, Zsombolya

Keresünk megvételre

1000 kg-os 1834
tizedesmérleget

Lukács és Társai R.-T.
Veliki Beckserek. Telefon 151.

Elsőrendű nemesített **gyümölcsfák**

kaphatók **Hoffmann Ignác**
ujszegedi [iskolájában. 1837

Crevélcím: Hoffmann Ignác, Noviszeged.

PLEITZ FER. PÁL
Vel. Beckserek, Obilityeva (Zápolya) u.
:: 1. szám. ::

KÖNYVNYOMDA — LAPKIADAS
NYOMTATVÁNYRAKTÁR
TÖMÖNTŐDE — KÖNYVKÖTÉSNET
RUGGYANTABÉLYEGZŐ GYÁRTAS.
Telefonszám 21. Telefonszám 21.